

Novus analys: Förtroendet för Sveriges partiledare

Novus har gjort en lite djupare analys av förändringen i förtroendet för Sveriges riksdagspartiers partiledare mellan november 2012 och september 2016.

Undersökningarna som jämförs genomfördes i Novus Sverigepanel med 1002 intervjuer på ett riksrepresentativt urval på åldern 18 - 79 år den 15-20 september 2016 samt 1008 intervjuer 8-13 november 2012

November 2012 valdes för att det var ungefär lika långt kvar till riksdagsvalet som det är idag. Vid osäkerhet kontakta Novus för hur en siffra skall tolkas.

Sammanfattning

Har förtroendet för partiledarna sjunkit kraftigt? Den ökade rörligheten mellan partierna tyder på det, vi bestämde oss för att titta lite noggrannare på detta genom att jämföra förtroendet för partiledarna två år innan valet 2014 och idag.

De två partier som gått fram kraftigast, båda dubblat sitt stöd, har också en partiledare som har ökat i förtroende. SD och C. Endast V har fått fler sympatisörer trots att förtroendet för Sjöstedt har minskat. V:s uppgång kan härledas till att S och MP sjunkit så kraftigt, en del av väljarna har gått till V. Alla andra riksdagspartier har sjunkande stöd och ett lägre förtroende för partiledaren.

Som helhet är det en mycket dystur syn. Förtroendet för statsministern har sjunkit kraftigt, Fredrik Reinfeldt hade en tydlig övervikt på andelen som hade högt förtroende för honom jämfört med de som hade lågt. Stefan Löfven har idag en kraftig övervikt av de som har lågt förtroende, 24 % har ganska eller mycket högt förtroende mot 49 % som har ganska eller mycket lågt förtroende. Det ger ett negativt balansmått på 25 %.

Om vi ignorerar partifärg på utan ser på ämbetet statsminister har balansmättet på förtroendet sjunkit från + 17 % till - 25 %.

Summeras alla partiledares förtroende har balansmättet för förtroendet sjunkit kraftigt, men nästan hela den sammantagna nedgången i förtroende kan härledas till de rödgröna partiledarna. Även om individuella partiledare inom alliansen har gått ned i förtroende har andra ökat och deras sammantagna förtroende (positiva minus negativa) är i stort sett oförändrat.

Socialdemokraterna och Miljöpartiet är de partier vars partiledare har tappat mest i förtroende. Men även Moderaternas Anna Kinberg Batra har en kraftig nedgång i förtroende som partiledare för M, vilket bör oroa även alliansens största parti.

I dagsläget har vi bara partiledare med neutralt eller negativt förtroende. Det finns inga lysande stjärnor som sticker ut som positiva förebilder, bara olika nivåer av negativt balansmått.

De rödgrönas partiledare har sjunkit kraftigt i förtroende, och med tanke på att deras sammanlagda förtroende var högre än Alliansens två år innan valet 2014, då de ju tog över regeringsmakten så borde detta vara ett stort orosmoment för dem.

Samtidigt Alliansen partiledare har också ett svårt läge, även om deras sammanlagda förtroende är högre än de Rödgrönas, så är de kvar på samma låga nivå som två år innan de förlorade regeringsmakten.

Jimmie Åkesson har ökat förtroendet, vilket också syns i partisympatistödet, och ett parti som har en klar övervikt av missnöjda väljare är också mindre sårbara för lågt förtroende och skandaler än övriga partier. Så detta stärker också bilden av att SD kommer göra ett mycket bra val 2018 om inget radikalt händer.

Fråga: Vilket förtroende har du för följande partiledare?

		Mycket stort	Ganska stort	Varken stort eller litet	Ganska litet	Mycket litet	Vet ej	Känner ej till	Balansmätt
sep-16	Anna Kinberg Batra	7%	26%	28%	15%	19%	1%	4%	0%
nov-12	Fredrik Reinfeldt	21%	28%	16%	13%	19%	2%	0%	17%
sep-16	Annie Lööf	6%	21%	23%	21%	24%	1%	4%	-18%
nov-12	Annie Lööf	2%	7%	24%	20%	34%	9%	3%	-45%
sep-16	Jan Björklund	1%	16%	29%	21%	26%	2%	5%	-30%
nov-12	Jan Björklund	4%	15%	27%	18%	29%	6%	2%	-28%
sep-16	Ebba Busch Thor	2%	11%	25%	22%	32%	3%	5%	-41%
nov-12	Göran Hägglund	3%	15%	28%	20%	26%	5%	1%	-28%
sep-16	Stefan Löfven	6%	18%	24%	20%	29%	0%	3%	-25%
nov-12	Stefan Löfven	11%	28%	28%	13%	11%	6%	3%	15%
sep-16	Isabella Lövin	2%	10%	23%	15%	33%	8%	9%	-36%
nov-12	Åsa Romson	2%	12%	25%	16%	15%	12%	18%	-17%
sep-16	Gustav Fridolin	2%	9%	23%	15%	46%	1%	4%	-50%
nov-12	Gustav Fridolin	5%	20%	26%	17%	15%	9%	7%	-7%
sep-16	Jonas Sjöstedt	5%	15%	22%	17%	33%	3%	4%	-30%
nov-12	Jonas Sjöstedt	5%	14%	25%	14%	21%	8%	13%	-16%
sep-16	Jimmie Åkesson	7%	14%	14%	10%	52%	1%	3%	-41%
nov-12	Jimmie Åkesson	5%	8%	11%	10%	57%	6%	3%	-54%

I november 2012 var det två partiledare som hade ett positivt balansmätt (fler väljare som hade högt förtroende jämfört med lågt) Moderaternas Fredrik Reinfeldt och Socialdemokraternas Stefan Löfven. Nu, i september 2016 har ingen partiledare ett positivt balansmätt, Anna Kinberg Batra har noll, och är därmed den enda partiledare som inte har ett negativt balansmätt.

Alliansen

		Balansmätt
M (Anna Kinberg Batra)	2016	0 %
M (Fredrik Reinfeldt)	2012	17 %
C (Annie Lööf)	2016	-18 %
C (Annie Lööf)	2012	-45 %
L (Jan Björklund)	2016	-30 %
L (Jan Björklund)	2012	-28 %
KD (Ebba Busch Thor)	2016	-41 %
KD (Göran Hägglund)	2012	-28 %
Summa balansmätt	2016	-89 %
Summa balansmätt	2012	-84 %

Summerar man Alliansens balansmätt 2012 och jämför med 2016 är det totala förtroendet i stort sett oförändrat. 2012 lyfte Fredrik Reinfeldt upp och Annie Lööf drog ned. 2016 är Annie Lööf den enda partiledaren i Alliansen som ökat i förtroende jämfört med 2012. Även om hon har ett negativt balansmätt är det en förbättring på 27 procentenheter. Moderaternas Anna Kinberg Batra står för den största nedgången, - 17 procentenheter, trots att hon är den partiledare med störst förtroende. En del i förklaringen här skulle kunna vara att hon inte får en skjuts i förtroende som en statsminister fick, dock talar Stefan Löfvens utveckling emot att en statsminister automatiskt skulle få ett högre förtroende, se nedan. Slutligen kan vi notera att Kristdemokraternas partiledare har tappat 13 procentenheter.

Rödgröna

		Balansmätt
S (Stefan Löfven)	2016	-25 %
S (Stefan Löfven)	2012	15 %
MP (Isabella Lövin)	2016	-36 %
MP (Åsa Romson)	2012	-17 %
MP (Gustav Fridolin)	2016	-50 %
MP (Gustav Fridolin)	2012	-7 %
V (Jonas Sjöstedt)	2016	-30 %
V (Jonas Sjöstedt)	2012	-16 %
Summa balansmätt	2016	-141 %
Summa balansmätt	2012	-25 %

Gustaf Fridolin är den partiledare som har tappat absolut mest i balansmättet på förtroende från 2012 till 2016; 43 procentenheter. Tätt därefter kommer Stefan Löfven som har tappat 40 procentenheter på fyra år, trots att han gått från oppositionsledare till statsminister. Den omvända resan mot vad Moderaternas partiledare gjorde. Detta talar mot att en statsminister per automatik får ett högt förtroende. Att statsministern är den partiledare som tappat näst mest i förtroende av alla partiledare måste ses som ett kraftigt underbetyg av väljarna. Isabella Lövin har lägre förtroende nu än Åsa Romson hade två år innan valet 2014. Jonas Sjöstedt har också tappat kraftigt, en nedgång på 14 procentenheter.

Det totala förtroendet för de rödgröna partiledarna har sjunkit kraftigt. Nu ser det kanske lite konstigt ut med summerade procentenheter, men det ger en indikation över en relativ förändring, och för de rödgröna partierna sammantaget har balansmättet gått ned från – 25 % november 2012 till – 141 % september 2016, en mycket kraftig nedgång. Nästan hela den summerade nedgången i förtroende hos partiledarna kan härledas till de rödgröna partiledarna. Även om individuella partiledare inom Alliansen har gått ned i förtroende så har andra ökat och deras sammantagna förtroende är i stort sett oförändrat, dock skall man ha i åtanke att Alliansen med sin låga förtroende nivå 2012 (-84 % Alliansen mot -25 % rödgröna) förlorade regeringsmakten till de rödgröna, så om partiledarförtroendet är någon indikation på ett framtida stöd så ser det värre ut för regeringen än alliansen 2018. Samtidigt har inte förtroendet för Alliansens partiledare ökat motsvarande.

Sverigedemokraterna

		Balansmätt
SD (Jimmie Åkesson)	2016	-41 %
SD (Jimmie Åkesson)	2014	-54 %

Sverigedemokraternas partiledare har ökat i förtroende, men trots uppgången är han fortfarande den partiledare som har lägst siffra utifrån balansmättet. Från att haft en klar sistaplats så delar han nu denna med Ebba Busch Thor. Tittar man lite noggrannare på siffrorna så ser man dock att misstron mot Jimmie Åkesson ändå är störst. Andelen som har mycket litet förtroende för honom är 52 % av svenska folket. Ebba Busch Thoor har 32 % mycket litet förtroende för.

Mycket och ganska stort förtroende värderas lika i balansmättet, en förenkling för att göra siffrorna lite lättare att begripa. Samtidigt kan det här döljas en nyans som är relevant att känna till. Därför presenterar vi inte bara balansmättet isolerat utan även vad som ligger bakom summeringen. Balansmättet ger ändå en intressant dimension på det övergripande folkliga stödet.

Förändringen i partisympati och jämför med förändringen i förtroende

	Nov 2012	Sept 2016	Diff	Balansmått förtroende: Förändring
M	29,8%	25,3%	-4,5%	-17 %
C	4,1%	7,5%	3,4%	27 %
L	5,4%	5,1%	-0,3%	-2 %
KD	3,3%	3,2%	-0,1%	-13 %
S	33,4%	26,4%	-7,0%	-40 %
V	5,4%	7,7%	2,3%	-19 %
MP	8,9%	4,4%	-4,5%	-43 %
SD	8,4%	17,2%	8,8%	13 %

Sverigedemokraterna har haft en kraftig framgång och dubblat antalet sympatisörer på dessa fyra år. Samtidigt har förtroendet för Jimmie Åkesson ökat. Centerpartiet har också ökat i partisympati, nästan dubblat sitt stöd samtidigt som förtroendet för Annie Lööf ökat mest av alla.

Däremot är det viktigt att komma ihåg att spelregler kring logiken bakom Centerpartiets och Sverigedemokraternas tillväxt är olika. SD har en mycket kraftig koncentration av missnöjda väljare, väljare som önskar ett stopp på en negativ utveckling. Man är främst ute efter att stoppa "det sjunkande skeppet". Alla andra partier får väljare främst för att man förväntar sig lösningar på problemen, inte bara att hindra en negativ utveckling.

En majoritet av SD:s väljare förväntar sig sannolikt inte att problemen löses utan det är en nödbroms för att hindra den negativa utvecklingen, detta ger partiet en mycket högre motståndskraft mot skandaler och politiken som sådan behöver inte alls vara lika genomarbetad eller för den delen vara trovärdig av alla sympatisörer. En stor grupp vänder sig till SD enbart för att de skall dra i handbromsen. Dessa väljare ser det som en protest och förväntar sig sannolikt att de andra riksdagspartierna skall lösa problemen om man bara får stopp på den negativa utveckling som de ser och är orsaken till att de sympatiserar med SD.

Vänsterpartiet har också gått upp med nästan 50 %, trots ett sjunkande förtroende för Jonas Sjöstedt. Även här ser vi troligtvis en liten protest mot regeringspartierna som en bidragande orsak. Lite liknande logik som står bakom Sverigedemokraternas ökning, dock inte lika utpräglat och inte lika omfattande.

Alla andra regeringspartier har backat och alla andra partiledare har ett sjunkande förtroende.

Nettoförtroendet för alla partier är som sagt i bästa fall neutralt (M) och negativt för alla andra. Sverigedemokraterna är det parti som har absolut lägst förtroende hos den svenska allmänheten och samtidigt har ökat absolut mest i väljarstöd. Detta kan främst förklaras med det stora missnöje och en önskan att stoppa en negativ utveckling, snarare än att förbättra något. Ju sämre man tror att samhället är desto större blir missnöjet och desto starkare kommer Sverigedemokraterna att bli. Förväntansbilden på de andra partierna är inte stoppa en negativ utveckling utan att förbättra. Något som kräver mer och är svårare att övertyga. Även ideologin slår in mer där i valet av övriga riksdagspartier än Sverigedemokraterna. SD tog flest väljare från Moderaterna när de var det regeringsbärande partiet. Nu tar de mest från Socialdemokraterna som ju är det regeringsbärande partiet idag. En direkt konsekvens av missnöje mot makten.

För mer information kontakta

Torbjörn Sjöström
torbjorn.sjostrom@novus.se
 08-535 25 821